

19. Ferences levél

Hogyan őrködött a testvérek fölött; önmegvetéséről és az igazi alázatosságról

51 Boldogságos Ferenc atya testileg gyakran visszatért a testvérekhez, akiktől, mint említettük, lelkileg sohasem szakadt el. Szorgosan és gondosan számba vette minden cselekedetüket, és mindig szent kíváncsisággal forgolódott alattvalóinak körében. Eközben semmit, még a legkisebb bűnt sem hagyta büntetés nélkül. Elsősorban a benső bűnöket tekintette és csak azután a külsőket. Mindenekfölött pedig arra törekedett, hogy elhárítson minden alkalmat, mely rendszerint utat szokott nyitni a bűnöknek.

Legnagyobb buzgósággal és odaadással a szent Szegénység úrnőt védte, és nehogy valami fölösleges kerüljön be, a legkisebb edényt sem tűrte meg a házban, amely nélkül végső szükség esetén még ki lehet elégíteni az igényeket. Azt szokta mondani: "Lehetetlen kielégíteni a szükségleteket anélkül, hogy az élvezetvágynak is ne szolgálnánk vele." Főtt ételleket alig vagy csak nagyon ritkán engedett feladatni, akkor is előbb porral szórta tele, vagy pedig hideg víz hozzáadásával tette élvezhetetlenné. Ő, hányszor megtörtént, hogy miközben Isten Evangéliumának hirdetésében a világot járta, hatalmas fejedelmek, akik bámulatos tisztelettel viseltettek iránta, asztalukhoz hívták ebédre. Ő azonban a szent Evangélium parancsára való tekintettel éppen csak megkóstolta a különböző húsételeket, a maradékot pedig evést színlelve a keblébe rejtette, de nehogy a többiek észrevegyék, mit művel, a húst kezével előbb szájához emelte. Mit mondjak borivásáról, mikor még azt sem akarta engedni, hogy valaki szomjúságának oltására elegendő vizet igyék?

52 Bárhol szállott meg éjszakára, sohasem engedte, hogy szalmával vagy ruhával terítsék be ágyát, hanem azt akarta, hogy csupasz teste csupasz földön nyugodjék; mindössze köpenyét teríthették a földre. És akkor is, amikor üdítő álom erősítette fáradt testét, legtöbbször ülve és nem fekvve aludt, s vánkosul fát vagy egy darab követ használt. Ha pedig valamilyen ételre különös étvágya támadt, néha megtörtént, alig lehetett rábeszélni, hogy egyék is belőle valamit.

Egy alkalommal súlyos betegsége alatt egy kevés csirkehúst fogyasztott. Utána, alighogy felépült, azonnal Assisibe sietett. Mikor a város kapujához ért, a kíséretében levő testvérnek megparancsolta, hogy vessen a nyakába kötelet, és mint valami csirkefogót, úgy vezesse végig a városon, és közben nyilvános kikiáltó módjára szüntelenül kiáltozza: "Íme, lássátok a híres nagyevőt, hogy felhizlalta magát a tudtokok nélkül elfogyasztott tyúkok húsán!" A nevezetes látványra természetesen sokan összefutottak, és a megjelentek sűrű sóhajtások közt könnyezve mondogatták: "Jaj nekünk, szegény nyomorultaknak, akik egész életünkön át vérben gázolunk, kicsapongásokkal és részegeskedéssel vastagítjuk szívünket és testünket." Így megilletődtek szívükben, és a megrázó példa láttán jobb életre buzdultak.

53 Sok ilyen és hasonló dolgot művelt, hogy így tökéletesen megalázza magát, s viszont másokat az örök dicsőség keresésére sarkalljon. Olybá vette magát, mint valami törött cserépedényt; testének féltésére és ápolására semmi gondja nem volt, hanem bátran kitette magát minden megaláztatásnak, nehogy az önszeretet révén valami földi érzés befészkelje magát szívébe. Mivel önmagát semmibe sem vette, szóval és példával másokat is önmaguk megvetésére tanított. Sőt mi több! Bár mindenki dicsőítette és egybehangzó ítélettel magasztalta, ő a leghitványabb embernek tartotta magát, és szinte lángolt önmaga megvetésétől.

Sokszor valósággal fájdalmat okozott neki, mikor látta, hogy mindenki tisztelettel közelít feléje, és ezért, hogy legalább kifelé ellensúlyozza az emberek dicséretét, időről időre megkívánta, hogy valaki szidalmakkal illesse. Egyszer például magához intette az egyik testvért, és így szólt hozzá: "Az engedelmisség erejénél fogva mondom neked, hogy durva szidalmakkal illess engem, és ezek hazug fecsegéseivel szemben mondd meg rólam az igazságot!" És amikor a testvér, bár kellenlenül, parasztnak, uzsorásnak, semmirekellőnek mondotta, ő mosolyogva és hangosan tapsolva így kiáltott: "Áldjon meg téged az Úr, mert igazat mondottál! Pietro de Bernardone fiának ilyeneket illik hallania." Ezzel alacsony származására akart célozni.

54 Sőt hogy megmutassa, mennyire hitvány ember ő, és egyben példát adjon másoknak az őszinte bűnvallomásra, ha vétett valaki ellen, nem restellte hibáját prédikációjában az egész nép előtt meggyónni. Ha pedig esetleg rosszat tételezett fel valakiről, vagy a kellenél érdekesebb szavakat

használt, teljes alázattal tüstént odament az illetőhöz, akiről rosszat gondolt, és bocsánatot kért érte. Mert lelkiismerete, ártatlanságának éber őre, mely teljes buzgósággal állott résen, nem nyugodott addig, míg lelkének sebéét gyöngéd simogatással meg nem gyógyította. Egyébként nem kitűnni, hanem minden erényben előrehaladni kívánt; minden lehetséges módon kerülte az emberek csodálatát, nehogy a hiúság bűnébe essék.

Jaj nekünk, szentséges atyánk, hogy téged, minden jónak és alázatosságnak eleven képét, elveszítettünk; mégpedig igazságos ítélettel veszítettünk el, mert amíg éltél, nem igyekeztünk eléggé megismerni téged! 1Cel 51-54

Átgondolom:

1. Celánói Tamás e fejezetben bemutatja nekünk annak az útnak és azon gyakorlatoknak egy részét, amelyeken keresztül Szent Ferenc örködött a testvérek élete fölött és elérte az alázatosságnak páratlan csúcsát. Nekünk talán kicsit szokatlanok és furcsák *Isten Emberének* ezen tettei, az adott helyzetekben való magatartása. De épp ezeket olvasva és tűnődve rajtuk, ízlelgetve azok, néha egészen világos, máskor burkolt tanítását, feltehetjük magunknak e kérdéseket:

Én, most itt, a 21. században, mit vagyok hajlandó megtenni, hogy elérjem az evangéliumi alázatot és egészen közel kerüljek Isten Országához? Örködök-e testvéreim fölött: vagyis szeretteim, barátaim, ismerőseim, a velem kapcsolatban lévő emberek lelki előrehaladása fölött? Ez miben látszik és csak egy látszat-békét akarok fenntartani bennük és velük, vagy megfeszülten keresem azt, hogy hogyan segíthetem őket egyre közelebb Isten Országához?

2. Azt is megtudtuk e 19. fejezetben, hogy Szent Ferenc először is a benső bűnöket igyekezett felfedezni és „arra törekedett, hogy elhárítson minden alkalmat, mely rendszerint utat szokott nyitni a bűnöknek.” Mennyire fontos ezeket hallani és megszívlevél követni. Ha megnézzük eddigi életünket, rádöbbenhetünk, hogy mi, talán épp az ellenkezőjét tettük eddig. Leginkább a külső eseményekkel és véleményekkel voltunk elfoglalva. Hogy ki mit mond, mi látszik mások előtt, mit vehetünk észre a másiknál első látásra. De oda be, ahol a lelkünk lakik, oda igen kevésszer tértünk be és időztünk ott. Mások felé is inkább a szemünk, egyesek elejtett, felületes szavai vezettek, nem pedig Lélek tapintatos sugallatai.

Észre szoktam venni a benső bűnöket, azokat amelyek valóban rombolnak, amik tönkre tudnak tenni engem is és másokat is és olyan ügyesen el szoktak bújni a sok „fontos” külsőség mögött? Nálam melyek ezek?

Szent Ferenc ügylet arra is, hogy „elhárítson minden alkalmat, mely rendszerint utat szokott nyitni a bűnöknek.” Mielőtt elvégzem a szentgyónásomat, a készüllet ideje alatt csak azzal vagyok elfoglalva, hogy összeszedjem-összeírjam bűneimet, vagy szánok időt arra is, hogy a Szentlélek segítségével felkutassam azokat az okokat, alkalmakat, amelyekből megjelenik bennem a bűn? Kész vagyok elhárítani a bűnre vezető alkalmakat?

3. „Ha pedig esetleg rosszat tételezett fel valakiről, vagy a kelleténél érdekesebb szavakat használt, teljes alázattal tüstént odament az illetőhöz, akiről rosszat gondolt, és bocsánatot kért érte.”

Igen, ebben is nagyok a szentek... Nem félnek attól, hogy beismerjék a hibájukat és nekiálljanak azt azonnal kijavítani, amennyire csak tőlük telik.

Odaállni az elé, akit kemény szavakkal illettünk, illetve akiről rosszat gondoltunk és bocsánatot kérni tőle, igen igen nehéz dolog. Ezért ilyenkor, sok ember inkább megpróbálja elkendőzni a történeteket, elterelni a szót, csak hogy megússza valahogy. Isten Szegénykéje azonban a bocsánatkérés útját választja és mutatja be nekünk is úgy, mint a bátrak ösvényét amelyen megterem az alázat és a tiszta szív gyümölcse.

Mit szoktam tenni, amikor kiderül számomra, hogy alaptalanul tételeztem fel rosszat valakiről? És mit szoktam tenni, akkor, amikor másoknak is ez kiderül, valamit változtat a helyzeten, magatartásomon? Szoktam-e erős illetve bántó szavakat használni mások vélt vagy valós hibáit látva? Észrevettem már, hogy ezeknek milyen fájó következményei vannak? Tudok bocsánatot kérni, imádkozni szívem mélyéből önmagamért és azért, akit megbántottam, vagy éppen azokért, akik magatartásom hatására eltanulják ezt a helytelen, bántó hozzáállást?

Feladat:

1. Kijelölök magamnak három olyan egymást követő napot, amikor különösen is figyelek arra, hogy alázatos legyek mindenkiel és minden helyzetben. Ugyanakkor ez idő alatt, minden egyes nap végén az esti lelkiismeretvizsgálat közben elmondom az Úrnak, hogyan is tudtam ma megélni az alázatot. Hálát adok azokért a helyzetekért, amikor ez jól sikerült és kérem bocsánatát azokért a pillanatokért, amikor nem bizonyultam evangéliumi embernek.
2. Úgy, ahogy Szent Ferenc örködött testvérei lelki előrehaladásán, én is konkrétan keresem azt az egy dolgot, amit a legrövidebb idő alatt megtehetek a családomért és a legszűkebb környezetemért, annak érdekében, hogy még jobban megismerjék Istent és ragaszkodjanak hozzá.
3. Mi az bennem, ami leginkább utat szokott nyitni a bűnöknek? Hogy ezt felfedezzem, elimádkozom a 50. zsoltárt, majd segítségül hívom a Szentlelket és vele együtt felkutatom, majd leírom egy lapra mindazt, ami a leginkább közrejátszik abban, hogy igent mondok egyes kísértéseknek. Azokat a dolgokat, amiket így összeírok, elviszem magammal a templomba, ott csendben felolvasom az Úrnak és teljes szívemből kérem, hogy segítsen ezeket örökre távol tartanom az életemtől. Gyógyítson ki belőlük.
4. Elkezdem járni én is a „bátrak ösvényét”! Azaz Szent Ferenc példájára, felidézem, hogy ki is volt az, akiről a közelmúltban, tévesen, rosszat tételeztem fel vagy, akit kemény szavakkal illetem, és bocsánatot kérek tőle. Ezen cselekedetre a magam és a másik ember lelkét imádsággal készítem fel. Kérhetem akár Szent Ferenc közbenjárását is.

„Örködött a testvérek fölött”

